

[Flygaard.]

blanke, men skjulte dolk i ærmet, man er bange for? Er det bevidstgørelsen, man ønsker?

I gamle dage var familien en enhed. Hele familien boede, levede og arbejdede ét og samme sted, men industrialiseringen ændrede dette. I gamle dage havde man gået i livets skole i dette ords egentligste forstand. Man havde fået en problemorienteret undervisning, der set i denne forbindelse var problemløs. Sønnen fulgte i faderens fodspor, datteren i moderens. Først røg faderen ud af kernefamilien, kvinden fulgte efter med kvindefrigørelsen. Undervisning og opdragelse glider i stedse større omfang over på det offentlige.

Jeg skal ikke her diskutere, hvad der er godt og dårligt, jeg har blot villet konstatere, hvad der rent faktisk er blevet resultatet, måske blot dette, at jeg ikke mener, at det nytter noget at stampe imod en udvikling, der næsten er givet med en naturlovs kraft. Man skal i dette ords bedste forstand prøve på at få det bedst mulige ud af det. Det må derfor være en fornem opgave for en offentlig skole at sikre børnene en opdragelse og uddannelse, der ikke går imod den enkelte families livsholdning. Derfor må skolen ikke påvirke på det politiske, religiøse, kulturelle og kunstneriske område. I dag har vi en folkeskole, der skal prøve at leve op til dette mål. Der er for mig ingen tvivl om, at kernen i den danske folkeskole er sund. Den skal derfor have lov til at udvikle sig i et samfund præget af tolerance i dette ords bedste forstand, det vil sige frisind og ikke tossegodhed.

Man kan generelt diskutere, om det offentlige ansættelsespolitik i sin nuværende form er rigtig. Skal man bevare tjenestemandsbegrebet? Det tror jeg man skal, men der bør nok foretages en række justeringer, f. eks. ved at gøre ansættelsesområdet bredere og derved lette en overflytning fra ét arbejdsområde til et andet, hvis det er således, at efterspørgselsforholdene ændrer sig.

Denne problemstilling vil selvfølgelig i givet fald også ramme lærerne. Ud fra denne betragtning var det givet en fordel at gå nye veje i læreruddannelsen. Intentionerne med hensyn til læreruddannelsen på RUC lød spændende, mens det nok gik lidt skævt med at gennemføre disse i praksis, fordi en

række politiske kartofler skulle hyppes. Det kan jeg kun beklage.

Da jeg kom ind i den danske skoleverden, fik jeg at vide, at en lærer normalt kun kan afskediges, hvis der bliver taget af kassen eller konstateret voldelig omgang med det andet køn. Dertil kan føjes, at enhver lærer har en naturlig forpligtelse til at følge med i, hvad der foregår inden for hans eget fag, og ikke agitere for egne synspunkter. Derimod må en lærer ikke kunne afskediges, fordi han eller hun er rødhåret og/eller bløjet, selv om disse egenskaber kan være udtryk for et varierende temperament.

Såfremt man nu ikke er tilfreds med folkeskolen, har man lov til at sætte kulør på tilværelsen ved at danne en friskole, hvis man i øvrigt opfylder en række ret beskedne krav, ligesom man heller ikke må glemme, at vi ikke har skolepligt herhjemme, men vel undervisningspligt, som man godt selv må forestå.

Friskolen får op til 85 pct. af sine udgifter dækket, men ud fra et synspunkt om, at skolepengene burde følge barnet og følge barnet fuldt ud, så jeg måske gerne, at denne procent blev forøget til de 100. Den danske friskole har store og rige traditioner at leve op til, også hvad angår frisind.

I uddannelsesdebatten mærker man, hvordan de ideologiske systemer brydes. Det marxistiske system kæmper for fællesskabet, mens det nuværende privatkapitalistiske system kæmper for individet på en sådan måde, at der opstår et modsætningsforhold. Det tror jeg ikke man behøver at acceptere, hvis man går ind på den tankegang, at der i ethvert samfund er en række opgaver, der er naturlige fællesopgaver, som skal løses ud fra et socialt og administrativt synspunkt på en medmenneskelig baggrund, og hvis man tillige accepterer, at der er en række opgaver, som bedst løses af det enkelte menneske. Hensynet til det enkelte menneske og til fællesskabet må kunne gå op i en højere enhed.

Jeg vil ikke sige, at folkeskolen ikke skal have en formålsparagraf, thi så kunne jeg måske blive beskyldt for noget forfærdeligt, men jeg vil alligevel gerne give udtryk for, at en god formålsparagraf ikke sikrer et godt resultat, ligesom en dårlig formålsparagraf ikke nødvendigvis medfører det modsatte resultat. Det afgørende er til syvende og